

Niko Luburić, prof.

ANZELMO CANJUGA (1894. – 1952.)

(Uz 65. obljetnicu smrti)

Njegove pjesme su od neprocjenjive vrijednosti, jer on nije pisao samo note, nego se molio i molitvu prenosio u note i to daje trajnu vrijednost njegovu glazbenom radu... On je svoj zemaljski život proveo Bogu predan, svima nama na uzor, a na korist svoje družbe, cijele Crkve i svoga hrvatskoga naroda.

Branko Birt

Anzelmo Canjuga rođen je 27. studenoga 1894. godine u Budislavcu pokraj Varaždina. Osnovnu (četverogodišnju) školu pohađa u Vidovcu. Godine 1905. odlazi kao pitomac u varaždinski kapucinski samostan. Nakon završene gimnazije 1910. godine ulazi u novicijat kapucinskoga reda i dobiva redovničko ime o. Anzelmo. (Krsno mu je ime Franjo.) Godine 1911. polaže prve redovničke zavjete te nastavlja školovanje (bogoslovske nauke) najvjerojatnije u Senju (sigurnih podataka nema). Kao student teologije počinje se intenzivno baviti glazbom koja će mu biti trajna ljubav sve do kraja života. Ne znamo od koga je dobio prve poduke o glazbi, ali se pouzdano zna da je ozbiljne poduke o glazbi dobio od o. Augustina Dujmušića, čovjeka široke naobrazbe i kulture. Godine 1914., u časopisu *Sveta Cecilija*, objavljuje prve harmonizacije (tri hrvatska božićna

napjeva), a 1916. prvu vlastitu skladbu (*Ko noć šutiš*). Doživotne zavjete polaže 1915. godine. Zaređen je za svećenika 1917. godine u Senju.

Nakon ređenja i mlade mise 1917. godine, odlukom provincijala biva upućen u Varaždin u kapucinski samostan te djeluje kao orguljaš, ravnatelj pjevačkoga zbora, vjeroučitelj, odgojitelj sjemeništaraca, propovjednik, ispovjednik i skladatelj. Bio je vrlo uspješan kao voditelj mješovitoga zbora varaždinske kapucinske crkve. I u drugim povjerenim službama djelovao je vrlo zapaženo i uspješno i bio poštovan među svojom braćom u varaždinskom samostanu i u cijeloj provinciji. Godine 1933. bio je na provincijalnom kapitulu izabran za defnitora, a nekoliko dana nakon kapitula postavljen je za gvardijana varaždinskoga samostana i tu je dužnost obavljao do 1936. godine. Nakon toga vraća se svojem omiljenom vjerouči-

teljskomu poslu i u svoj glazbeni svijet. Postao je zborovođa i crkvenoga gimnazijskoga zborara. Za razdoblje njegova glazbenoga stvaralaštva u Varaždinu važno je to što je 1934. godine više njegovih skladba, napjeva za promjenjive dijelove mise i harmonizacija božićnih popijevka objavljeno u *Hrvatskom crkvenom kantualu*. Time je o. Anzelmo definitivno ušao u svijet hrvatske crkvene glazbe.

Odlukom provincijalnoga vijeća o. Anzelmo je 1938. godine bio premješten iz Varaždina u Osijek. U osječkom samostanu Anzelmo se, naravno, nastavio baviti glazbom. Uz službu orguljaša i zborovođe u kapucinskoj crkvi Anzelmo počinje surađivati s opernim sastavom *Hrvatskoga narodnoga kazališta*. Godine 1940. nastupa kao dirigent *Oratorijskoga zbora sv. Franje* i kao orguljaš na koncertu u Vinokvcima i u Osijeku. Te je godine nastala Anzelмова poznata skladba posvećena domovini *Ž*

Uzmite, jedite

A. C.

1. U-zmi-te, je-di-te, mo-je vam tije-lo to je.
2. Spa-si-telj re-če to, nje-go-va riječ bi do-sta,
3. Da-nas, kroz vje-ko-ve u Cr-kvi i-sto bi-va:
4. Ka-da nas ži-ća put ho-će da *jadom smr-vi,

1. u-zmi-te, pij-te svi, e-vo vam kr-vi mo-je.
2. tije-lo i sve-ta krv u taj čas na-mah po-sta!
3. međ na-ma, sret-ni smo, i-ma-mo Kri-sta ži-va!
4. šti-ta gle Kri-sto-va: tije-la mu, sve-te kr-vi!

Hrvatsku na tekst V. Deželića st. Godine 1943. o. Anzelmo postaje učiteljem pjevanja na Državnoj muzičkoj realnoj gimnaziji, a 1944. godine gvardijanom osječkoga kapucinskoga samostana. Dužnost gvardijana obnaša do kraja rata 1945. godine.

Poratno vrijeme bilo je vrijeme Anzelmove intenzivnoga glazbenoga stvaranja, ali tu je ujedno bio i njegov kraj. Osječka samostanska kronika u godini 1947. donosi: »Dne 29. ožujka – uoči Cvjetnice – odveden je u zatvor o. Anzelmo Canjuga«. Nakon sramotnoga suđenja izrečena mu je kazna od

16 godina zatvora te 5 godina gubitka svih građanskih prava. Odveden je u ljeto 1947. godine na izdržavanje kazne u starogradiški zatvor, u kojem je već bilo oko 112 svećenika. Svećenik Branko Birt u pismu koje je pisao Anzelmoj sestri, časnoj sestri Anzelmi milosrdnici, 1. srpnja 1962. godine o Anzelmu uz ostalo ističe: »Uvijek je želio imati krevet kraj prozora da može biti sam u svom kutu gdje bi sjedio na malom stolčiću, a svoju pletenu košaru stavio bi kao stol i na njoj pisao note i note«. U starogradiškom zatvoru boravio je do prosinca 1952.

godine. Te mu je godine teško pozlilo. U teškim mukama preminuo je od raka na želudcu 19. prosinca 1952. godine. Pokopan je u Staroj Gradiški. Ekshumacija je izvršena 27. svibnja 1969. godine, nakon isteka sveukupne kazne koju mu je odredio komunistički sud. Zemni ostaci preneseni su na Mirogoj u Zagrebu. Sljedećega dana, 28. svibnja 1969. godine, bio je pogreb. Vodio ga je tadašnji pomoćni biskup mons. Franjo Kuharić uz prisutnost velikoga broja svećenika, časnih sestara te mnoštva vjernika.

Gotovo samouk u glazbi, o. Anzelmo Canjuga svojoj je kapucinskoj zajednici i cijelomu hrvatskomu katoličkomu puku ostavio opsežan glazbeni opus: latinske i hrvatske mise, motete, crkvene popijevke u pučkom duhu, promjenjive dijelove mise za nedjelje i blagdane, harmonizacije popijevka iz *Cithare octochorde*, harmonizaciju koralnih napjeva, dvije kantate, svjetovne popijevke i skladbe za orgulje. Vječno će se pamtiti i izvoditi njegove pučke crkvene skladbe *Uzmite, jedite, Sakramentu veličajnom i Ljiljane bijeli*.

Zlatna prošlost

U prigodi 50. obljetnice Instituta za crkvenu glazbu, koji ujedno slavi zlatni vijek svojega umjetničko-glazbeno-odgojnog djelovanja, tiskana je monografija „Zlatna prošlost za plodnu budućnost“, koju su za tu prigodu pripremile dr. s. Katarina Koprek, mo. s. Domagoja Ljubičić i Marija Ferlindeš, prof. To je vrijedna knjiga, koja donosi povijesni pregled njegova djelovanja, biografije svih profesora i djelatnika, koji su velik dio svoga života ugradili u život Instituta, te brojne aktivnosti i organizacijsku djelatnost te ustanove.